

• Viharos közgyűlés a megyeházán

Póda szerint bizalmi válság alakult ki

Nagy érdeklődés előzte meg a megyei önkormányzat tegnapi ülését. A néhány napja nyilvánosságra került gazdálkodási szabálytalanságok híre ugyanis – a várakozásnak megfelelően – óriási hullámokat kavart a költségvetés tárgyalása során. A számviteli hiányosságok, az ellenjegyzés nélküli, a képviselőtestület jóváhagyását mellőző üzletrészvásárlások, az önkormányzatot érintő pénzügyi kötelezettségvállalások, mind-mind megkérdőjelezték az önkormányzatiság elvének betartását is. Különösen azért jelentős a részletek tisztázása – amelyre, mint már hírt adtuk, egy fegyelmi vizsgálóbizottság is alakult –, mert a megye pénzügyi gazdálkodását érinti.

Talán ez a felismerés is hozzájárult ahhoz, hogy – nem engedve a nyomásnak – leszavazták a Ratkai Imre által aláírt szerződésben vállalt tökeemelési javaslatot. Igaz, a vita során a vártnál kevesebb hangsúlyt kapott az egyéni felelősség kérdése. A hitelfelvétellel kapcsolatban is csak egy képviselő utalt arra az erkölcsi felelősségre, amit a következő közgyűlésre „testált” hiteltartozás miatt illene érezniük.

Mindezek ellenére tény: ez alkalommal a többség mégis felvállalta, hogy a legkínosabb kérdésekben is véleményt mond. Talán ezt kellett volna tenniük korábban is, és akkor nem jutott volna a közgyűlés e válságos helyzetbe.

Zsúfolóság megtelt tegnap délelőtt a megyei önkormányzat hivatalának Csongrád terme. A közgyűlés ugyanis ott tartotta ülését és az ez alkalommal napirendre kerülő, sokakat érdeklő izgalmas témák vonzódtak a „külső” érdeklődőket is. A testület a 14 tervezett téma közül azonban hét óra elteltével is csupán kettőt tudott lezárni. Ez idő alatt sikerült új igazgatót kinevezni a Csongrád Megyei Múzeumok Igazgatóságának élére, valamint – kemény harcok után, módosítással – elfogadták az 1998. évi költségvetési rendeletet.

A hosszúnak és minden eddigit felülmúlóan keménynek ígérkező közgyűlésnek már az első napirendi pontja – a nyugállományban lévő dr. Trogmayer Ottó, volt múzeumigazgató utódának megválasztása – sem tűnt könnyű feladatnak. Az immár második alkalommal meghirdetett pályázat három jelöltje közül csak két „menetben” sikerült kiválasztani az igazit. Meglepetést és vitát váltott ki két jelölt Lehmann István elnökhöz intézett és a címzett által felváltott levele. Ebben az érintettek kifogásolták, hogy a testület elé került javaslat – pontatlansága miatt – számukra hátrányosan befolyásolhatja a döntéshozókat. Az észrevétel pedig – az önkormányzati munka bizonyos részleteit bíráló ÁSZ jelentés tükrében – élénk reagálásra késztetett több képviselőt. A kialakult vitát, illetve a három pályázó bemutatkozását követően végül dr. Vörös Gabriella, a szentesi múzeum eddigi igazgatója lett a megyei múzeumigazgató.

Az ülésen azonban az igazi „nagyágyú” a költségvetés tárgyalása volt. Már a kilenc

Ratkai és Lehmann az ülésteremben. Az ÁSZ-jelentés szerint felelősek... (Fotó: Nagy László)

óra előtti suttogásokból sejteni lehetett, hogy keményen terítékre kerülnek a számviteli vizsgálatokkal összefüggő problémák is. Az pedig, hogy a költségvetési rendeltetvezetet a fegyelmi vizsgálat alatt álló Ratkai Imre terjesztette elő, ráadásul több mint 170 millióes kéréssel felvételére tett javaslattal együtt: olaj volt a tűzre.

A hozzászólások sorát dr. Gombos András szentesi országgyűlési és megyei képviselő indította, amikor igen célirányos kérdésekkel hívta fel a figyelmet a betervezett költségvetés néhány részletére. A legkeményebb véleményt, kritikát mégis Póda Jenő – aki szintén nemcsak a „nagyágyú” a költségvetés tárgyalása volt. Már a kilenc

mezői összefüggések állhatnak az ügy háttérében? A bonyolult, többnyire átláthatatlan folyamatokon nem szabad átsiklani. A felelősségteljes mérlegelést az is indokolja, hogy az előterjesztők drága banki kölcsönt akarnak beforgatni egy veszteséges cégbe.

Póda Jenő szavai több óras vitát indukáltak. A hozzászólók zöme egyetértett azzal, hogy nem szabad a részletek, az Rt. kilábalási esélyének ismerete nélkül ennyi pénzt kifizetni. Felvetődött az összeg töketartásának kezelése, illetve az, hogy fizetési haladékokat kellene kérni az ÁPV Rt.-től. Óriási meglepetést váltott ki a képviselők körében – miután zömmel ott, az ülésen szereztek tudomást róla –

hogy február 7-én már lejárt az 50 millióes tökeemelési kötelezettség teljesítésének határideje. A megyei önkormányzatra jutó összeg ki nem fizetése miatt viszont a konzorcium tagjai aligha vállalnák magukra az 5 millió „bánatpénz” rájuk eső részének költségét. Így az is a megyét terhelné.

A képviselők jórésze ekkor már láthatóan kezdett tanácstalanná válni. Úgy tűnt: a vélhetően előzetesen sorra került egyeztető megbeszélések nem egészen erről szóltak. Lassan világossá vált, hogy vagy megszavazzák a közel 33 milliót egy kellemes kimenetelű vállalkozás támogatására vagy – mint Lehmann István fogalmazott: kidobnak az abla-

kon 3,5 esetleg 5 milliót. Külső befektető keresése pedig azt jelentené, hogy az önkormányzat elvesztheti többségi tulajdonát, hiszen kénytelen lesz eladni – minden bizonnyal jelentős veszteséggel – vagy elzárkózítani a részvényesek egy részét. Akkor pedig előfordulhat, hogy számára kezelhetetlenné válik majd az Rt. jövőbeni sorsa.

Azzal sem értett mindenki egyet, hogy a tulajdonosi bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a megyei önkormányzat 6 millió forintot fordítson a dolgozói részvények megvásárlására. Szirbik Imre, a pénzügyi bizottság elnöke viszont azt javasolta, hogy „emeljék ki” a Tisza Kenyér tökeemelési ügyét a költségvetésből, és arról külön tárgyaljanak. A sokféle javaslat következtében szinte nyomomonkövetetlenné vált kérdéssorozat tisztázása érdekében végül szünetet rendelt el a közgyűlés elnöke. A helyzet azonban ekkor sem lett sokkal egyszerűbb. Ezt követően már nyíltan kimondták: vagyonvesztéssel kell számolni, ha a 100 milliót meghaladó veszteséget maga előtt görgető cégnek nem sikerül talpraállni.

Volta akik azt tartották, hogy inkább veszítsen a megye 5 milliót, mint 33-at. Végül a testület azt a javaslatot fogadta el, amely szerint: kiveszik a költségvetésből a Tisza Kenyér Rt. tökeemeléseire szánt pénzt. Azaz a megyei önkormányzat egyelőre nem utalja át a 32,8 milliót, és a tervezett hitelkeretet is ennyivel csökkentik. Az ÁPV Rt.-től pedig a vizsgálat lezárultáig fizetési haladékokat kérnek. A testület ezután jóváhagyta a Csongrád megyei önkormányzat 1998. évi költségvetését, majd egyéb napirendi pontok megtárgyalásával folytatta munkáját.

N. Rácz Judit

• Tudatos félrevezetés volt?

Harminckétmillió, „becsomagolva”

Dr. Gombos András képviselő: egyszer már leszavazták a vizsgálóbizottságot! (Fotó: Miskolczi Róbert)

adata lesz. Az bizonyos, hogy tavaly – ha kissé megkéskve is, de – nem véletlenül alakult meg a közgyűlés vagyongazdálkodása.

• Mi az, ami máris egyértelműen látszik az ügyben?
– Még 1996-ban hozott határozatot a közgyűlés arról,

hogy a birtokában lévő kárpótlási jegyeket az élelmszer-feldolgozók privatizálásánál kell felhasználni. Ezután folytattak tárgyalásokat

a közgyűlés vezetői, sőt kötelezettségeket is aláírtak anélkül, hogy erre a testülettől felhatalmazásuk lett volna. Ennél is tovább mentek, 50

millióes tökeemeléssel szóló nyilatkozatot írtak alá a Tisza Kenyér Rt. esetében. Ebben a cégben 66 százalékos többségi tulajdona van jelenleg a megyei közgyűlésnek. Meg kell tehát azt is vizsgálnunk, hogy volt-e valamilyen kényszerítő erő a tökeemeléssel szemben a szerződés aláírására, vagy önként vállalták ezt a kötelezettséget.

• Most több mint 30 millió forinttal kellene a közgyűlésnek beszállnia a Tisza Kenyér Rt.-be. Van-e erre fedezet?
– Kezdjük ott, hogy először csak összeszámoltunk erről egy bizottsági ülésen. A képviselők pedig csak az utolsó pillanatban szereztek tudomást a 32,8 millióes kötelezettségről.

• Az idei költségvetésbe mégis beépítették ezt az összeget!
– Valóban szerepel a mostani előterjesztésben.

• Honnan sikerült összehozni a pénzt?
– Bankhitelből. Ez azt jelentené, hogy a nettó költségvetés 7 százalékát is meghaladhatná a közgyűlés adóssága, ráadásul a választás évében. Így nem azoknak

kellene visszafizetni, akik felvették, hanem örökül hagynák a következő testületre. Nehezíti a problémát az is, hogy egy önkormányzat nem bevételorientált.

• A Déléptő Rt. részvénygyűléseit sokan még ennél is súlyosabb hibának értékelik!
– Korai lenne erről még bármit is mondani. Önként vállaltam szerepet abban a fegyelmi bizottságban, amely ezt is vizsgálja. Az ügy azonban rendkívül szövevényes. Szerdán már munkához láttunk, és egy hónap múlva letesszük a jelentést a közgyűlés asztalára. De meg kell mondanom, olykor a kérdés-megfogalmazás sem egyszerű ebben az ügyben.

• Mit vizsgálnak valójában?
– Alapkérdés, hogy érte-e hátrány a közgyűlést és ha igen, kik miatt? De azt is fontos megvizsgálnunk, hogy a közgyűlés tisztviselői betartották-e a jogszabályokat, valamint a szervezeti és működési szabályzatot.

• Származhatott-e bárkinnek személyes előnye a szerződések aláírásából?
– Ennek vizsgálata nem feladata a bizottságnak. Így ez a kérdés egyelőre fel sem merült.

R. G.

Dr. Gombos András, a Csongrád Megyei Közgyűlés tagja, az SZDSZ országgyűlési képviselője számára sem új a Tisza Kenyér Rt. és a Déléptő Rt. körül kiélezett közgyűlési vita. A történet számai évekre nyúlnak vissza, s talán még ma is csak a jéghegy csúcsát láthatjuk.

• Képviselő úr, hogyan lehet az, hogy a két, immár szakállas történet számai csak most feslettek fel?
– Ezt kérdezem én is, miért 1998-ban juthattunk csak el oda, hogy egy több mint három évvel ezelőtt elkövetett szabálytalanság napfényre kerüljön. Egyáltalán, miért kellett ehhez egy számviteli vizsgálat?

• Semmi sem látszott a problémából a vizsgálat előtt?
– Közel két évvel ezelőtt, 1996 tavaszán már indítványoztam, hogy alakuljon meg egy bizottság, amely a közgyűlés gazdasági társaságokban való részvételének anomáliáit vizsgálja. Akkor a frakció magára maradt, mert leszavazták bennünket.

• Ez azt jelenti, hogy egyesek tudatosan igyekeztek félrevezetni a közgyűlést?
– Ennek tisztázása a fegyelmi bizottság egyik fel-